

Aan: de bestuurders in de Werkbedrijven

Den Haag : 5 juni 2015

Ons kenmerk : DW/0244

Betreft : Acties van De Werkkamer in verband met indicatiestelling en plaatsing

Geachte bestuurders van de Werkbedrijven, beste collega's,

Hierbij willen wij u op de hoogte brengen van de acties die De Werkkamer heeft ingezet met betrekking tot de indicatiestelling en plaatsing van mensen met een arbeidsbeperking. Mede naar aanleiding van een aanbeveling van De Werkkamer zijn recent enkele afspraken gemaakt over aanpassingen in de werkprocessen van de beoordeling voor de doelgroep banenafspraken. In deze brief wordt geschetst welke stappen De Werkkamer nog meer zal zetten. Wij hopen hiermee tegemoet te komen aan vragen en zorgen van gemeenten, werkgevers- en werknemersvertegenwoordigers in de Werkbedrijven.

Aanleiding

Het overleg tussen de Stichting van de Arbeid en de VNG in De Werkkamer wil bevorderen dat gemeenten, vakbeweging en werkgevers op regionaal niveau tot resultaten kunnen komen bij de uitvoering van de Participatiewet en de banenafspraken uit het Sociaal Akkoord. In het Sociaal Akkoord is afgesproken om 100.000 extra banen in het bedrijfsleven en 25.000 banen bij de overheid te creëren (hierna 'banenafspraken'). De banenafspraken is bedoeld voor mensen die vanwege hun arbeidsbeperking niet in staat zijn het wettelijk minimumloon te verdienen. Tussen sociale partners en VNG is afgesproken dat de eerste jaren bij plaatsing op deze banen, prioriteit gegeven zal worden aan mensen vanuit de Wajong en mensen met een Wsw-indicatie zonder Wsw-dienstverband. De banen zijn ook bedoeld voor de zogeheten nieuwe instroom van jongeren per 2015 die vanwege een arbeidshandicap een beperkte verdiencapaciteit hebben, maar niet meer in aanmerking komen voor de Wajong. Bij de totstandkoming van de Participatiewet is besloten het UWV een rol te geven in de beoordeling of iemand tot het doelgroepregister wordt toegelaten. Alleen personen die vermeld staan in het doelgroepregister kunnen in aanmerking komen voor de banenafspraken.

In het voorjaar is ons gebleken dat de vulling van het doelgroepregister vanuit gemeenten achter bleef bij de verwachtingen. Uit een inventarisatie door De Werkkamer bleek dat dit

vooral de instroom van jongeren uit het voortgezet speciaal onderwijs (VSO), het praktijkonderwijs (PrO) en de Entree opleiding MBO betrof en dat vanuit het zittend bestand van gemeenten weinig kandidaten werden voorgedragen voor een indicatiestelling voor het doelgroepregister. Daarbij werd eveneens melding gemaakt van onverwachte afwijzingen voor de indicatiestelling doelgroepregister. Er bleken belemmeringen te zijn in de werkprocessen rondom de plaatsing van de doelgroep. Uit gesprekken met betrokken organisaties kwamen allerlei redenen naar voren waarom het aantal aanvragen voor een beoordeling voor de doelgroep achter bleef bij de verwachting. Er werd benadrukt dat het van belang is dat nader onderzoek nodig is om meer inzicht te krijgen in de feiten rondom de praktijk van de indicatiestellingen. In De Werkkamer is consensus bereikt over een aantal praktische verbeteringen en oplossingen die snel resultaat zouden opleveren.

Aanbeveling Werkkamer en bestuurlijke afspraken met SZW

De Werkkamer heeft een aantal oplossingen aangedragen bij de staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) middels een schriftelijke aanbeveling van 29 april jl.¹ Er heeft vervolgens een bestuurlijk overleg tussen de staatssecretaris, de Stichting van de Arbeid en de VNG plaatsgevonden. Dit heeft geresulteerd in afspraken over wijzigingen in de werkprocessen monitoring, zoals verwoord in de Kamerbrief van 8 mei jl.² Doel van de afspraken is dat het doelgroepregister goed wordt gevuld met mensen uit de Participatiewet en dat mensen met arbeidsbeperkingen in beeld blijven.

De Werkkamer vindt dat met deze bestuurlijke afspraken een aantal belemmeringen is weggenomen om tot plaatsing van de doelgroep te kunnen komen. Op hoofdlijnen gaat het om de volgende afspraken:

- VSO-, PrO- en ROC-entree-leerlingen kunnen zich rechtstreeks bij UWV aanmelden voor de doelgroepbeoordeling voor de banenafpraak.
- Het werkproces bij gemeenten wordt zo ingericht dat gemeenten mensen, van wie ze denken dat die tot de doelgroep van de banenafpraak behoren, zo snel mogelijk en voorafgaand aan plaatsing bij een werkgever voordragen voor een beoordeling door UWV. Alle betrokken partijen zullen deze afspraak actief uitdragen en bevorderen.
- Bij een Wajong-beoordeling gaat UWV na of iemand die afgekeurd wordt voor de Wajong, wel in het doelgroepregister kan worden opgenomen. De middelen voor de doelgroepbeoordeling worden gecentraliseerd, met inachtneming van het uitgangspunt van budgettaire neutraliteit. Kern is dat gemeenten in 2015 en latere jaren niet betalen voor de beoordeling, maar dat dit gebeurt via centrale financiering. De centrale financiering zal ook gelden voor de middelen voor beschermt werk en medische urenbeperking
- Waar dit nog niet gebeurd is, maken gemeenten en UWV afspraken opdat zij gezamenlijk optrekken om de overdracht van de 'Wajongnetwerken' te realiseren. Uiterlijk per 1 juli 2015 nemen de gemeenten deze Wajongnetwerken van UWV over zodat bijvoorbeeld VSO- en PrO-leerlingen niet uit beeld verdwijnen. In de zomer zal de voortgang door De Werkkamer worden geïnventariseerd.

De afspraken worden vertaald in wijzigingen van de werkprocessen en waar nodig in het aanpassen van wet- en regelgeving. De Werkkamer adviseert u om de website van de Programmaraad³ in de gaten te houden voor geplande voorlichtingsbijeenkomsten, handreikin-

¹ De aanbeveling is te downloaden via: <http://www.stvda.nl/nl/werkkamer/nieuws.aspx>

² De brief is te downloaden via: <http://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/participatiewet/documenten-en-publicaties/kamerstukken/2015/05/08/kamerbrief-indicaties-doelgroep-banenafpraak.html>

³ Zie: www.samenvoordeklant.nl

gen en aanpassingen in wet- en regelgeving. Tevens verzoeken wij de gemeenten - in de regio's waar dit nog niet gebeurt - samenwerking te zoeken met scholen en gebruik te maken van de scholingsnetwerken zodat de VSO-, PrO- en Entreeleerlingen niet uit beeld verdwijnen. De leden van de Programmaraad⁴ sturen op korte termijn een brief aan scholen en gemeenten met praktische informatie over de werkprocessen en gevolgen voor VSO-, PrO- en Entreeleerlingen.

Vervolgacties

De afspraken zullen nauwlettend worden gemonitord. Binnen een paar maanden zal moeten blijken of de nu genomen maatregelen voldoende soelaas bieden. In ieder geval zullen sociale partners en de VNG in *september* opnieuw met de staatssecretaris overleggen of de verbeteringen het gewenste resultaat opleveren. De Werkkamer wil dat overleg goed voorbereiden om zonodig aanvullende afspraken te kunnen maken. Wij zullen dat langs de volgende lijnen doen.

- a) Ten eerste is het van belang dat in de komende maanden goed wordt gemonitord hoe het gaat met de indicatiestelling en de plaatsing zodat *op basis van feiten* kan worden beoordeeld of aanvullende maatregelen nodig en gewenst zijn om te komen tot effectieve en efficiënte bemiddeling van de doelgroep. Daarbij worden de conclusies van de nog lopende uitvraag van de Programmaraad onder de arbeidsmarktregio's over de instroom vanuit VSO en PrO benut. Naar verwachting zal de uitvraag begin juni afgerond zijn. De Werkkamer wil geen dubbel werk doen. De Werkkamer richt zich op zaken waarbij gemeenten, UWV en sociale partners een gezamenlijk belang hebben en waarbij door middel van landelijke afspraken kan worden bevorderd dat partijen op regionaal niveau resultaten kunnen boeken. Vraagstukken in relatie tot (het beleid en) de uitvoering aan de publieke kant worden primair door de Programmaraad behartigd. De Werkkamer wacht de bevindingen van de uitvraag door de Programmaraad daarom eerst af.
- b) De Werkkamer zal zich een nader oordeel vormen over de volgende onderwerpen, waarbij gebruik zal worden gemaakt van de informatie die via de lidorganisaties en de Programmaraad beschikbaar komt:
 - Wijkt de beoordeling voor toegang tot het doelgroepregister af van de beoordeling in het kader van de Wajong met arbeidsvermogen, zoals die voor 2015 van toepassing was?
 - Hoe worden beperkingen van (psycho)sociale aard meegewogen bij de beoordeling van medische beperkingen?
 - Hoe verhoudt het voorgaande zich tot de loonwaardemeting op de werkplek?
 - Leidt het aangepaste werkproces ook tot het verwachte aantal schoolverlaters (VSO, PrO en Entree-opleiding) in het doelgroepregister?
 - In hoeverre heeft het volgen van VSO-, PrO- en Entree-onderwijs voldoende voorspellende waarde voor instroom in het doelgroepregister. Is de beoordeling van (een deel van) deze groep daarmee mogelijk overbodig?
 - Wat gebeurt er met de leerlingen (VSO, PrO en Entree-opleiding) die niet in het doelgroepregister worden opgenomen?
- c) De Werkkamer roept (bestuurders van) de Werkbedrijven en gemeenten op om meer kandidaten voor te dragen voor de indicatie banenafpraak. In de aanloop naar de bestuurlijke

⁴ De Programmaraad is het samenwerkingsverband van VNG, Divosa, UWV en Cedris.

afspraken is vastgesteld dat er nog weinig betrouwbare informatie beschikbaar is over de aantallen en de praktijk. Beleidsmatige oplossingen voor praktische knelpunten kunnen alleen worden doorgevoerd als er voldoende empirische informatie beschikbaar is. Daarom adviseert De Werkkamer gemeenten en Werkbedrijven om met voorrang potentiële kandidaten voor het doelgroepregister voor te dragen bij UWV.

Er is aanbevolen dat gemeenten en UWV gezamenlijk voorselecties maken van personen die potentieel in het doelgroepregister zouden kunnen worden opgenomen. Voor de inventarisatie van De Werkkamer is ook van belang hoeveel kandidaten in onderling overleg niet worden voorgeselecteerd.

Naast vorming van massa ten behoeve van het doelgroepregister is voor De Werkkamer ook een kwalitatief inzicht in de afwijzingen van grote waarde.

Samengevat

De Werkkamer draagt graag bij aan het realiseren van de banenafpraak en het succesvol implementeren van de Participatiewet. Er zijn nu belangrijke stappen gezet om procedures te vereenvoudigen en samenwerking op regionaal niveau te bevorderen. De komende maanden zal moeten blijken of dit voldoende soelaas biedt voor de nu geconstateerde knelpunten. In goed overleg met de Programmaraad zal De Werkkamer bekijken welke eventuele andere (structurele) knelpunten weggenomen kunnen worden. In ieder geval zal De Werkkamer ten behoeve van een vervolgspraak met de staatssecretaris van SZW in september een aanvullende analyse maken van de feiten en op grond daarvan naar eventuele oplossingen zoeken.

De Werkkamer verzoekt u om in de Werkbedrijven te bevorderen dat de afspraken worden uitgevoerd en dat de knelpunten gesignaleerd worden. U kunt knelpunten en wensen via uw eigen koepelorganisaties kenbaar maken. Zij zijn immers direct betrokken bij de activiteiten van De Werkkamer. U wordt op de hoogte gehouden via www.stvda.nl en www.vng.nl en via uw eigen koepelorganisaties.

Bij voorbaat dank voor uw medewerking,
Met vriendelijke groet,

Patrick Welman
voorzitter van De Werkkamer